

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	30364 Науки про освіту
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Науки про освіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30364
Назва ОП	Науки про освіту
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Науки про освіту
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Квас Олена Валеріївна, Цихмейструк Оксана Миколаївна, Семеніхіна Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.10.2020 р. – 07.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Vidomosti-pro-samootsinyuvannya-osvitnoyi-programy-011-Nauky-pro-osvitu-.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Programa-roboty-ekspertnoyi-grupy-011-Nauky-pro-osvitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП «Науки про освіту» (далі ОНП) створена з урахуванням досвіду наукової школи Єльникової Г.В. «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами» та закордонних стажувань провідних викладачів кафедри педагогіки, іноземної мови та перекладу (зокрема, гаранта Борової Т.А.), пов'язаних з підготовкою здобувачів наукового ступеня доктора філософії. В університеті наявні всі умови для успішної реалізації даної ОНП: достатня матеріально-технічна база; наявність критичної маси науковців, які забезпечать успішність наукових пошуків аспірантів; унормованість організації освітнього процесу та можливість побудови індивідуальних освітніх траєкторій в умовах очного та дистанційного навчання через персоналізовані навчальні середовища; сприяння у набутті закордонного досвіду наукової та викладацької діяльності. Слід відзначити особливість даної ОНП, що орієнтована на інтеграцію кількох наукових галузей: педагогіки, іноземної філології та економічних наук. За результатами експертизи експертною групою встановлено відповідність усім критеріям з недоліками, які не є суттєвими для успішної реалізації даної ОНП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

досвід міжнародної акредитації; наявність критичної маси дослідників для успішного навчання за ОНП та здобуття наукового ступеня доктора філософії; потужна матеріально-технічна база; відчутна інтернаціоналізація ОНП, у т.ч. за рахунок здобувачів-іноземців; потужна інформаційна підтримка кожного здобувача як на рівні технічних засобів, так і доступом до значної кількості наукових джерел

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: розмитий фокус ОНП щодо інтеграції педагогіки, іноземної мови та економічної освіти; недостатньо мірою представлена серед ОК компаративістика як сучасний напрям розвитку наук про освіту; недостатнім є обсяг обов'язкових ОК, що передбачають здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження; у переліку вибіркових дисциплін не завжди враховано інтереси здобувачів освіти; відсутність в університеті власного фахового періодичного видання в галузі освіти/педагогіки; висвітлення результатів опитувань здобувачів та пропозицій стейкхолдерів щодо вдосконалення ОНП вимагає більшої концентрації на питаннях задоволеності аспірантів не лише освітньою і науковою, а й іншими видами підтримки. Рекомендовано: увиразнити фокус ОНП через уточнення її мети; розширити перелік вибіркових дисциплін і розглянути можливість організації їх вибору через персональні навчальні середовища; оновлювати перелік вибіркових дисциплін з урахуванням тем аспірантів, у переліку вибіркових ОК передбачити дисципліни, орієнтовані на формування навичок роботи з написання грантових заявок та проектів, а також дисципліни за напрямом порівняльної педагогіки; активізувати практику перезарахування результатів неформальної освіти в межах ОК; започаткувати анкетування серед аспірантів щодо задоволеності ними не лише освітньою і науковою складовою, а й організацією соціальної, інформаційної та інших видів підтримки; започаткувати науковий журнал з перспективною отримати для нього категорію Б\А; розглянути можливість призначення відповідальної особи за перевірку на наявність плагіату та встановлення рівня унікальності кваліфікаційних та інших видів робіт здобувачів і НПП на факультетах університету; започаткувати залучення зовнішніх професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять в межах окремих ОК; розширити перелік зовнішніх стейкхолдерів, які залучені до процесу перегляду та вдосконалення ОНП; постійно відслідковувати на сайті наявність як проектів ОНП з пропозиціями щодо їх вдосконалення, так і останньої редакції ОНП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП “Науки про освіту” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) має чітко визначені цілі навчання: “підготовка висококваліфікованого фахівця, здатного, ґрунтуючись на новій філософії вищої освіти, професійно застосовувати в теорії і на практиці сучасні педагогічні методи, форми та технології; формування компетентностей та здатностей застосовувати у професійну діяльність теоретико-методологічний та науково-методичний базис знань та умінь щодо розвитку соціальнопедагогічних систем; оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій і здобутків у сфері освіти та орієнтує на співробітництво із закладами освіти (за типом), зарубіжними науковими і освітніми закладами”, що узгоджується з місією ХНЕУ, відображеною у Концептуальних засадах розвитку університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/zasadu.pdf>) та Стратегічному плані розвитку університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Strategic-Plan-HNEU-2013-2020-years-1.pdf>): “формування творчої, всебічно розвинутої особистості, справжнього професіонала для наукової та практичної роботи у сфері суспільно-економічної діяльності з метою підвищення рівня та якості життя людей і прогресивного розвитку суспільства”, а також у Стратегії інтернаціоналізації (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Strategyya-ynternatsyonalizatsyy.pdf>): “мета інтернаціоналізації – підготувати конкурентоспроможного професіонала на глобальному ринку праці, здатного вирішувати комплексні завдання, який не буде обмежений рамками знань лише у певній сфері”. Водночас детальне вивчення змісту самої ОНП свідчить про додатковий фокус на інтеграції педагогіки та іноземної філології, а також урахуванні потреб економічної освіти вже на рівні університету, що вирізняє дану ОНП серед інших за даною спеціальністю.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОНП ураховують інтереси усіх зацікавлених сторін. Так, на зустрічі з ректором було підтверджено, що університет сам зацікавлений у випускниках даної ОНП. На зустрічі з роботодавцями Рябова З.В. (д.пед.н., проф., завідувач кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту менеджменту освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України) підтвердила постійну залученість до перегляду і вдосконалення вмісту ОНП, зокрема, про те, що на останньому засіданні випускової кафедри обговорювалася потреба у розвитку м'яких соціальних навичок (протокол №10 засідання кафедри педагогіки, іноземної мови та перекладу від 03.02.2020). На зустрічі з викладачами це також підтверджено розповіддю Пушкаря О.І., який відзначив зміни у вимогах до результатів навчання, зокрема, за ОК “Методологія та організація наукових досліджень”, які сьогодні полягають у виконанні індивідуального науково-дослідного завдання в контексті теми власної дисертації аспірантів, побудови “карти проблем” для з'ясування плану наукової роботи за дисертацією тощо. На зустрічі з аспірантами підтверджено їхню залученість до вдосконалення ОНП, зокрема, членами робочої групи є Погорелова Т.Ю., (здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальність 011 Науки про освіту) та Чехратова О.А., (здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки). Також аспіранти засвідчили проведення опитувань, результати якого оприлюднені (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ONP-Nauky-pro-osvitu-Osvitni-pedagogichni-nauky.pdf>) та свідчать про врахування їхньої думки при вдосконаленні ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) та ПРН в ній враховують тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, які корелюють з глобалізаційними процесами та процесами інформатизації в світі (підтверджується вивченням нормативних ОК “Іноземна мова”, “Сучасні методи і технології обробки інформації”, “Дизайн та пректування освітньої діяльності”). Слід відзначити регіональний контекст програми, який виражається у потребі університету підготувати для себе наукові кадри. На зустрічі з гарантом підтверджено врахування досвіду наукової школи Єльникової Г.В. («Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»), яка опікувалася підготовкою аспірантів з 2012 року, а також закордонних стажувань, які дали можливість запозичити європейський та вітчизняний досвід підготовки аспірантів (зокрема, стажування Борової Т.А.: “ICT Education for Science and Technology”, червень 2016, Єрусалим, Ізраїль; “Structuring cooperation in doctoral research, transferable skills training, and academic writing instruction in Ukraine's regions. DocHub”, лютий 2017, Тампере, Фінляндія; “Design of curricula for the third cycle (doctoral) studies”, січень 2018, Київ Україна) - на зустрічі з гарантом було підтверджено запозичення ідей щодо контролю якості академічної підготовки, написання академічних текстів, організації та проведення опитувань. Водночас слід зазначити, що на даній ОНП навчаються іноземці (аспіранти з КНР), які мають наукові теми, пов'язані з компаративістикою, яка фрагментарно представлена в межах ОК (як нормативних, так і вибіркових).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітній стандарт за даною ОНП відсутній. Водночас ПРН, виражені в ОНП, корелюють з вимогами Національної рамки кваліфікацій. Наприклад, “РН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями в освітній сфері” та “РН 2. Організувати та проводити оригінальні наукові дослідження в освітній сфері на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв’язання актуальних проблем теорії та практики” відповідають знанням з НРК “Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності”, умінням “спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики”; “РН 6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті та громадськості в освітній сфері державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі” відповідають комунікаціям з НРК “вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому” та “використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях”. ЕГ засвідчує відповідність програмних результатів навчання за даною ОНП вимогам НРК (редакція 2011 року). При вдосконаленні ОНП рекомендовано зважати на нову редакцію НРК від 2020 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: урахування інтересів стейкгоल्дерів при вдосконаленні ОНП; урахування досвіду закордонних програм PhD та досвіду наукових шкіл університету при розробці й під час перегляду ОНП; кореляція цілей ОНП зі стратегією розвитку університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Розмитий фокус ОНП щодо інтеграції педагогіки, іноземної мови та економічної освіти; недостатньою мірою представлена серед ОК компаративістика як сучасний напрям розвитку наук про освіту. Рекомендовано: уточнити цілі ОНП з урахуванням фокусу ОНП на інтегративне поєднання кількох галузей знань (педагогіка, іноземна філологія, економічні науки); розширити перелік вибіркових ОК дисциплінами, пов’язаними з вивченням порівняльної педагогіки; у наступних редакціях ОНП враховувати нову НРК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП в цілому відповідає критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими. ОНП розроблена з урахуванням набутого досвіду аспірантської підготовки, подібних закордонних програм, тенденцій розвитку галузі педагогіки, що пов’язані з глобалізацією та інформатизацією освітньої галузі. Водночас потребують уточнення цілі, пов’язані з родзинкою даної ОНП щодо інтегрального поєднання педагогіки, іноземної філології та економічних наук, а також потребує розширення перелік вибіркових дисциплін в бік порівняльної педагогіки. При вдосконаленні ОНП рекомендовано врахувати нову редакцію НРК 2020 р.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно з ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) обсяг освітньої складової становить 50 кредитів ЄКТС (54 кредити ЄКТС для підготовки іноземців і осіб без громадянства), що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг чотирьох компонент, передбачених п.27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://bit.ly/3cAGp3x>), які забезпечують набуття відповідних компетентностей, становить: 1) здобуття глибинних знань зі спеціальності – 9 кредитів ЄКТС (ОК «Сучасні методи і технології обробки інформації в освіті» та «Дизайн та проектування освітньої діяльності», 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 4 кредити ЄКТС (ОК «Філософія науки»); 3) набуття універсальних навичок дослідника – 11 кредитів ЄКТС (ОК «Методологія та

організація наукових досліджень» та «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях»); 4) здобуття мовних компетентностей – 6 кредитів ЄКТС (ОК «Іноземна мова»). Це лише частково відповідає пропорціям, які були визначені Порядком до внесення в нього змін Постановою КМУ від 03.04.2019 р. (<https://bit.ly/2y3Hrgb>): ОК, які забезпечують здобуття глибинних знань зі спеціальності, повинні становити не менше 12 кредитів ЄКТС, а в ОНП він становить 9 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) має чітку структуру і містить логічно пов'язані освітні компоненти, що забезпечують досягнення її цілей та програмних результатів навчання, які підкреслюється структурно-логічною схемою. Матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей, викладені в ОНП, та Матриця відповідності компетентностей дескрипторам НРК вирізняються комплексністю та взаємопов'язаністю освітніх компонентів та їх спрямованістю на досягнення заявлених програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП (<https://cutt.ly/OgtWBdI> , <https://cutt.ly/hgfG6rh>) відповідає предметній області спеціальності 011 «Науки про освіту», що забезпечується такими освітніми компонентами як «Сучасні методи і технології обробки інформації в освіті» й «Дизайн та проєктування освітньої діяльності» та підкріплюється іншими ОК, зокрема «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях» тощо. Це підтверджує детальний аналіз ОНП. Зазначені освітні компоненти в сукупності дозволяють сформуванню науково-методологічне підґрунтя для виконання наукової складової ОНП, результатом якої є підготовка кваліфікаційної роботи – дисертації за спеціальністю 011 галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У загальному обсязі освітньої складової ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) передбачено 15 кредитів ЄКТС (30 %) та (28% у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства) для трьох вибіркового дисциплін, які аспірант має право вибрати з переліку дисциплін, затвердженого рішенням вченої ради, який оприлюднений на сайті університету (<https://bit.ly/3byQSeH>). Для ОНП запропоновано, зокрема, такі вибірково ОК: «Комунікації у освітній діяльності», «Тайм-менеджмент», «Методологія та логіка педагогічних досліджень», «Педагогічний дизайн», «Лідерство у освітній діяльності», «Системний підхід в управлінні освітою», що загалом відповідають науковим темам аспірантів. Процес вибору дисциплін з урахуванням специфіки наукових досліджень аспіранта, який передбачає формування його індивідуальної освітньої траєкторії, регулюється Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://bit.ly/2y23PQf>). Відповідно до цього положення здобувач має право вибрати навчальні дисципліни до початку семестру, в якому вони мають викладатися. Окрім цього, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають право обирати навчальні дисципліни вільного вибору, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та інших ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури і докторантури. Варто зазначити, що серед обов'язкових і вибіркового дисциплін відсутні ОК, пов'язані з написанням грантових заявок та проєктів, а також дисципліни за напрямом порівняльної педагогіки. Перелік вибіркового ОК не завжди корелює з темами наукових досліджень здобувачів-іноземців, зокрема, Чжан Ліан (2019 р. вступу, тема «Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської народної республіки)», Цуй Лун (2019 р. вступу, тема «Розвиток професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури коледжів (на прикладі провінції Сичуань)»). Під час зустрічі з аспірантами підтверджено факт вибору дисциплін і наголошено, що аспіранти мають можливість ознайомитись зі змістом вибіркового дисциплін на початку другого року навчання. Представлення результатів навчання з кожної запропонованої дисципліни відбувається у вигляді презентацій, які аспіранти можуть переглянути на відповідній сторінці відділу аспірантури і докторантури впродовж визначеного часу (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-vybir-navchalnyh-dystsyplin/>). Здобувачі підтвердили дотримання принципів академічної свободи під час вибору дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

За ОНП (<https://cutt.ly/hgfG6rh>) здобуття практичних компетентностей (ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6) передбачається за допомогою практичної складової ОК (практичних, семінарських, лабораторних занять) та проходження здобувачами педагогічної практики (обсягом 5 кредитів ЄКТС), що виконуються здобувачем протягом нормативного терміну підготовки в аспірантурі. Під час зустрічі здобувачі підтвердили використання управлінських кейсів, що містять практичний аспект та адаптовані до специфіки наукового дослідження аспіранта. Упродовж педагогічної практики аспіранти під керівництвом наукового керівника залучаються до проведення аудиторних занять відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://bit.ly/2y23PQf>). По завершенню педагогічної практики аспірант готує звіт про її проходження, який разом з матеріалами, що підтверджують зазначені у звіті відомості, подає на рецензування керівнику практики та захищає на засіданні кафедри (<https://bit.ly/3dL9NUT>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття соціальних навичок (softskills), які є важливими для наукової та педагогічної діяльності здобувачів ступеня доктора філософії, відповідають загальна компетентність ЗК4 та спеціальні компетентності СК2, СК5 програмні результати навчання РН4, РН6, РН12 тощо. Вказані компетентності досягаються та програмні результати навчання реалізуються за допомогою вивчення таких освітніх компонент, як «Іноземна мова», «Сучасні методи і технології обробки інформації в освіті», «Дизайн та проектування освітньої діяльності», вибіркових дисциплін «Комунікації в освітній діяльності», «Тайм-менеджмент», проходження педагогічної практики. Під час зустрічі аспіранти продемонстрували, що вони обізнані з поняттям соціальних навичок та їх роллю у професійній діяльності, наукові керівники надали практичні приклади застосування активних методів роботи з аспірантами, які безпосередньо чи опосередковано розвивають різні соціальні навички.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП, її окремих освітніх компонентів, як у формі аудиторної, так і самостійної роботи, відповідає нормативним вимогам, цілям ОНП та здатний забезпечити досягнення програмних результатів навчання. Під час он-лайн зустрічей було підтверджено, що для з'ясування завантаженості здобувачів за ОНП застосовуються такі заходи: опитування здобувачів (<https://cutt.ly/2gtCNCu>); моніторинг з боку гаранта ОП, викладачів та наукових керівників з подальшим обговоренням на засіданнях кафедри. Загальний фонд навчального часу складає 50 кредитів ЄКТС (1500 годин), з яких обсяг аудиторних занять становить 380 годин (25,4%), а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1120 години (74,6%). Завідувач аспірантури та докторантури підтвердила під час зустрічі, що на пропозицію аспірантів на основі проведеного анкетування з метою максимального створення сприятливих умов для підготовки ними дисертації застосовуються таких три правила: аудиторні заняття за розкладом розпочинаються з 14.00; заняття проводяться не більше двох днів на тиждень; розклад занять складено щільно, без "вікон".

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання за даною ОНП не використовується. За твердженням гаранта, в концепції розвитку ОНП визначено поступове запровадження елементів дуальної освіти. Розроблено та впроваджено в дію «Положення про порядок організації та проведення підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (<https://cutt.ly/igtXBKU>), на основі якої будуть внесені подальші корективи в програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

зміст ОНП має чітку структуру; освітні компоненти програми дають можливість досягти заявлених цілей та ПРН; зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Позитивною практикою ОНП є презентація дисциплін, які пропонуються студентам, та право обирати навчальні дисципліни вільного вибору, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та інших ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: обсяг обов'язкових ОК, що передбачають здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, становить 9 кредитів, що є меншим за встановлені норми (не менше 12 кредитів). Рекомендовано: збільшити обсяг обов'язкових ОК, що передбачають здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження; оновлювати перелік вибіркового дисциплін з урахуванням тем аспірантів-вступників, у переліку вибіркового ОК передбачити дисципліни, орієнтовані на формування навичок роботи з написання грантових заявок та проєктів, а також дисципліни за напрямом порівняльної педагогіки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом ОНП відповідає критерію 2. Зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Позитивною є практика презентування вибіркового дисциплін для їх подальшого вибору, а також можливість аспірантам обирати ОК, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та інших ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. Водночас видається доцільним збільшення обсягу обов'язкових ОК, що передбачають здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, та розширення переліку вибіркового дисциплін задля формування навичок роботи з написанням грантових заявок та проєктів, а також дисциплін за напрямом порівняльної педагогіки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому розміщені на сайті університету <https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-pravyly-pryjomu-do-aspirantury-i-doktorantury/> ЕК в процесі аналізу правил прийому, в результаті бесіди з гарантом ОНП та завідувачем відділу аспірантури та докторантури виявлено, що правила прийому не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими для вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Прийом на навчання здійснюється на конкурсній основі та регламентується Правилами прийому до аспірантури і докторантури ХНЕУ в 2020 (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Pravyly-pryjomu-do-aspirantury-i-doktorantury-2020.pdf>). На сайті також розміщені правила прийому на навчання попередніх років (<https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-pravyly-pryjomu-do-aspirantury-i-doktorantury-poperedni-redaktsiyi/>). Особи, які вступають на ОНП, складають вступний іспит зі спеціальності та вступний іспит з іноземної мови. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Також є можливість нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення вступника відповідно до таблиці 1 правил прийому. Програми вступних випробувань розміщені на сайті (<https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-vstupni-istryty/>). Як зазначають здобувачі, вони були ознайомлені як із процедурою складання іспитів, змістовою частиною програм, так і з шифруванням робіт, що забезпечує об'єктивність оцінювання. На сайті розміщена детальна інформація про вимоги для вступників, документи для вступу, вартість навчання, терміни для зарахування тощо (<https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury/>). Для іноземних студентів передбачається вступне випробування з української мови, що передуює проведенню інших іспитів (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Programa-vstupnogo-vyprobuvannya-z-ukrayinskoyi-movy-dlya-inozemnyh-gromadyan.pdf>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

З метою визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, розроблено і затверджено Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf>). Згідно з Положенням перезарахуванню підлягають навчальні дисципліни (курси), обсяг та зміст яких співпадає з обсягом та змістом навчальних дисциплін ХНЕУ ім. С. Кузнеця не менш ніж на 60%. Гарантією перезарахування кредитів є Договір про навчання/Договір про практику із закладами-партнерами. Випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, не було. Однак під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що вони ознайомлені з можливістю опанування ОК в інших ЗВО України та закордоном. Здобувачами та науковими керівниками також зазначено про досвід академічної мобільності аспірантів вже після виконання навчального плану (аспірантки Чехратова О.А., Погорелова Т.Ю мали можливість реалізувати академічну мобільність у межах проекту «Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні DocHub», включаючи роботу в бібліотеках з різноманітним доступом до міжнародних досліджень, відвідування захисту в університеті Тампере (Фінляндія, 2019 р.) (<https://www.hneu.edu.ua/erasmus-dochub/>), тому результати навчання, отримані в університеті Тампере, зазначаються в індивідуальному плані як стажування, що буде враховано в апробацію наукової діяльності. Можливості щодо академічної мобільності для аспірантів цієї ОНП, вимоги, етапи, необхідний пакет документів висвітлено на сайті університету в підрозділі «Аспірантура» (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-mobilnist-aspirantiv/>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті університету висвітлено Положення про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>), відповідно до якого визнати результати навчання, здобуті у неформальній чи інформальній освіті, можна в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених освітньою програмою. Відповідно до наказу ректора № 115 від 28.05.2019 для здобувачів освіти існує можливість перезарахування дисциплін, які вивчаються з використанням онлайн-платформ «Coursera» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Nakaz-115-vid-28.05.2019-Pro-perezarahuvannya-navchalnyh-dystsyplin-v-ramkah-neformalnoyi-osvity.pdf>) та «Prometeus» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Nakaz-158-vid-02.09.2019-Pro-perezarahuvannya-navchalnyh-dystsyplin-v-ramkah-spivpratsi-z-GO-Prometeus.pdf>). Під час обговорення цього питання на зустрічі зі здобувачами аспіранти заявили, що вони пройшли курси на платформі Coursera вже після опанування освітньої складової, тому результати не перезараховувалися до індивідуального навчального плану аспіранта.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Загальні правила прийому на навчання за ОНП є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті. Враховано специфіку вступу для іноземних студентів через проведення вступного випробування з української мови. Розроблений нормативний документ, що регулює питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній чи інформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

При наявній унормованій процедурі перезарахування результатів неформальної освіти не практикується перезарахування таких результатів в межах освітньої складової ОНП. Рекомендовано розвивати культуру перезарахування результатів неформальної освіти серед НПП та аспірантів й активізувати практику перезарахування результатів в межах ОК.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП та освітня діяльність за нею загалом відповідають критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими. В університеті наявні чіткі й зрозумілі правила прийому на ОНП, які не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті. При цьому університет враховує специфіку іноземних студентів через проведення вступного випробування з української мови. На рівні університету розроблений нормативний документ, що регулює питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній чи інформальній освіті. Водночас при наявній унормованій процедурі перезарахування результатів неформальної освіти в університеті не практикується перезарахування таких результатів в межах освітньої складової ОНП, тому рекомендовано розвивати культуру перезарахування результатів неформальної освіти серед НПП та аспірантів й активізувати практику перезарахування результатів в межах ОК.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес за цією ОНП здійснюється в таких формах: проблемна лекція, інтерактивні методи, метод кейсів, метод асоціацій, дискусії, лекції фахівців зарубіжних ЗВО, консультації науковців, участь у проєктах, виконання індивідуально-дослідних завдань (есе, презентації), науково-дослідна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Під час зустрічі з НПП з'ясовано, що викладачі в реалізації ОК базуються на чотирьох дескрипторах: знання, вміння, комунікація і автономність задля створення ефективного освітнього простору. Наприклад, Пушкар О.І., який викладає дисципліну “Методологія та організація наукових досліджень” зазначає, що аспіранти опановують інструменти для досліджень в процесі комунікації, використовуючи метод мозкового штурму, створюють презентації, в якій висвітлюють механізми вирішення своєї наукової проблеми та готують публікацію. Викладачі також зазначили про позитивні відгуки аспірантів щодо методів та технологій навчання, що сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу та формуванню професійних компетентностей, доцільність ІНДЗ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ONP-Nauky-pro-osvitu-Osvitni-pedagogichni-nauky.pdf>). Під час акредитації ЕК продемонстровано доступ до інформаційного наповнення дисциплін у віртуальному освітньому середовищі (<https://pns.hneu.edu.ua/course/index.php?categoryid=1087>). Під час зустрічі з НПП та аспірантами підтверджено, що всі суб'єкти освітнього процесу можуть обирати методи і форми навчальної, методичної та наукової роботи відповідно до принципів академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За словами ректора, інформація наявна в персональних навчальних системах. Також програми навчальних дисциплін та силабуси розміщені на сайті університету в розділі “Аспірантура” (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-navchalno-metodychne-zabezpechennya/>). Результати опитувань свідчать про повну поінформованість здобувачів освіти щодо критеріїв оцінювання, цілей, змісту та результатів навчання в межах ОК (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ONP-Nauky-pro-osvitu-Osvitni-pedagogichni-nauky.pdf>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Освітній і науковий компоненти гармонійно поєднуються під час реалізації ОНП, що підтверджують індивідуальні плани роботи аспірантів, які включають освітню та наукову складову. За словами НПП, виконання індивідуально-дослідних завдань в межах ОК тісно пов'язане з дисертаційними дослідженнями аспірантів. В процесі бесіди з аспірантами встановлено, що здобувачі долучаються до участі в міжнародних проєктах, конференціях, здійснюють активну публікаційну діяльність та виконують навчальне навантаження. Зокрема, Погорелова Т.Ю. брала участь у міжнародній науково-практичній конференції “Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця” (<http://www.skced2017.hneu.edu.ua/files/sborniktezisov.pdf>), Марчук А.А. брала участь в науково-практичній конференції “Pedagogika. Badania podstawowe i stosowane: wyzwania i wyniki” (м. Гданськ, http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/16657/1/doclad_Marchuk.pdf), Чехратова О.А. брала участь у науково-практичній конференції “Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти)” (м. Львів, <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21681>). Завдяки співпраці з відділом міжнародних зв'язків, Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених та Радою молодих вчених здобувачі мають можливість брати участь в конференціях (<https://www.hneu.edu.ua/plan-provedennya->

konferentsij/), де висвітлювати власні наукові здобутки. Водночас в університеті відсутнє фахове видання, в якому аспіранти б мали можливість опублікувати отримані наукові результати. Зі слів проректора, в перспективі започаткувати фаховий журнал для ОНП. Раєвська О.В. зазначила, що аспіранти мають змогу апробувати дослідження в збірниках тез доповідей Міжнародної наукової конференції “Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеца”, де є секція, на якій обговорюються проблеми освіти (<https://www.hneu.edu.ua/naukovidoslidzhennya-v-galuzi-osvita-ta-pedagogika/>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зі слів НПП, відбувається періодичний перегляд та оновлення робочих програм з огляду на наукові досягнення та сучасні практики в межах міжнародних проєктів, держбюджетних тем та проходження закордонних стажувань. Так, проф. Борова Т. А. оновлює зміст дисципліни “Дизайн та проектування освітньої діяльності” через тематику змістових модулів, перелік компетентностей та результатів навчання (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Programa-Dyzajn-ta-proektuvannya-osvitnoyi-diyalnosti-2019.pdf>) з урахуванням набутого досвіду: участь у проєктах від Erasmus+ «DocHub» «Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України», “Загальні навички для аспірантів” (Технологічний інститут Лімерик, Ірландія), проєктах “Освітня політика”, “Academic Writing” (Університет Тампере, Фінляндія), “English language and social and cultural activities” (Центр вивчення англійської мови в Ісборні, Велика Британія). Доц. Раєвнева О.В. (ОК “Сучасні методи і технології обробки інформації в освіті” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Programa-Suchasni-metody-i-tehnologiyi-obrobky-informatsiyi-v-osviti-2019.pdf>)) оновлює зміст дисципліни та критерії оцінювання з урахуванням досвіду участі в проєктах “Structuring Cooperation in Doctoral Research, Transferrable Skills Training, and Academic Writing instruction in Ukraine's regions” (DocHub). За наданими експертній групі сертифікатами встановлено, що доц. Раєвнева О.В. спільно з доц. Петренко В.О. (ОК “Іноземна мова”, <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Aspirantura-Programa-Inozemna-mova-2019.pdf>) є учасниками проєкту Erasmus+ СЗQA «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти у відповідності до європейських вимог»; проф. Пушкар О.І. (ОК “Методологія та організація наукових досліджень”, <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Aspirantura-Programa-Metodologiya-ta-organizatsiya-naukovyh-doslidzen-2019.pdf>) є керівником наукової теми «Методологія розробки порталу e-learning на робочому місці» та враховує аспекти інформаційного простору науковця у змісті модулів дисципліни. За словами проректора, в перспективі інтегрувати специфіку фізичної культури в зміст дисциплін з огляду на вступ іноземців на ОНП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності університету. Про це свідчать: 1) популярність даної ОНП для іноземців (7 громадян КНР вступили на ОНП у 2019 р.); 2) викладачі даної ОНП є учасниками міжнародних проєктів Erasmus+ «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти відповідно до європейських вимог СЗQA» (Борова Т.А., Раєвнева О.В., Петренко В.О.), «Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні DocHub» (Борова Т.А., Раєвнева О.В., Петренко В.О.); 3) відбувається стажування НПП і гаранта за програмами, пов'язаними з підготовкою докторів філософії (Борова Т.А. стажувалася в навчальному центрі Ізраїля MASHAV «Education for Science and Technology and ICT in Education»). У структурі університету функціонує відділ міжнародних зв'язків, на сторінці якого можна ознайомитись з міжнародними проєктами, програмами академічної мобільності, програмами стажувань, лекціями закордонних викладачів (<http://depint.hneu.edu.ua/>). ЕК мала змогу пересвідчитись в реальній інтернаціоналізації ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

наявність персональних навчальних середовищ; реальна інтернаціоналізація ОНП; можливість представляти результати власних наукових досліджень на конференціях університету; інформування здобувачів освіти про міжнародні програми та стажування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутнє фахове видання в галузі педагогічних наук, де могли б публікуватися аспіранти. Рекомендовано започаткувати науковий журнал з перспективною отримати для нього категорію Б\А.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП в цілому задовольняє вимоги критерію 4. Якісно розроблене віртуальне освітнє середовище, де розміщено навчально-методичні комплекси, програми, журнали для оцінювання. Інформування усіх учасників освітнього процесу про зміст дисципліни, цілі, програмні результати та критерії оцінювання здійснюється, у т.ч. через силабуси, робочі програми та висвітлені на сайті університету. Наукові дослідження здобувачів пов'язані з навчанням та ініціативними науковими темами кафедр. Викладачі, які забезпечують реалізацію ОНП, беруть участь у її оновленні, зокрема, й з урахуванням міжнародного досвіду, здобутого на різних рівнях інтернаціоналізації діяльності ЗВО. Водночас в університеті на момент акредитації відсутнє фахове видання, де було б можливим публікувати результати наукових досліджень аспірантів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Підсумкові та проміжні контрольні заходи, порядок та критерії оцінювання, представлені в ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) та робочих планах навчальних дисциплін (<https://bit.ly/3deScVg>). Критерії оцінювання знань за освітніми компонентами є чіткими та зрозумілими, що дозволяє оцінити рівень засвоєння теоретичного та практичного матеріалу за ОК, рівень опанування необхідними компетентностями та досягнення визначених РН. Формами семестрового контролю успішності є залік (визначається як сума балів впродовж семестру за результати успішності здобувача при поточному контролі) або іспит (письмово за екзаменаційними білетами) та проводяться у терміни, передбачені графіком навчального процесу згідно з п.7.2.3 Положення (<https://bit.ly/2WhKlPC>). ОНП передбачає проміжні атестації аспірантів, які відбуваються на засіданні кафедри двічі на рік у вигляді презентації результатів дослідження та доповіді. Шляхом відкритого обговорення головою та членами атестаційної комісії кафедри щодо результатів підготовки аспіранта робиться висновок про ступінь виконання запланованих на поточний семестр результатів та рекомендація щодо продовження підготовки аспіранта або його відрахування за невиконання індивідуального плану роботи. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що контрольні заходи, порядок та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити досягнення РН здобувачем для ОНП в цілому та окремих освітніх компонентів, оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3deScVg>), що є інформативним та зручним для користування або сайті Персональних навчальних систем ХНЕУ ім. Семена Кузнеця (<https://bit.ly/2YvZvUj>) до початку навчального семестру. ЕГ відзначено наявність “технологічних карт” ОК на веб-сайті персональних навчальних систем, в яких виражено особливості контрольних заходів та їх результат.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт за третім рівнем вищої освіти за спеціальністю 011 Науки про освіту відсутній. Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії регулюються Положенням (<https://bit.ly/2WhKlPC>) від 30.08.2019 р. Для даної ОНП - це публічний захист наукових досягнень у формі дисертації у разовій спеціалізованій раді.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Проведення контрольних заходів за окремими освітніми компонентами, правила і послідовність у їх дотриманні визначається Положенням (<https://bit.ly/2WhKlPC>), зокрема п.4, 7.2.3, 7.5 цього Положення. Оцінювання успішності навчання аспірантів за ОК здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням оцінок у національну шкалу та шкалу ECTS. Порядок та критерії оцінювання успішності навчання аспірантів зазначаються у робочих програмах, що розміщені на веб-сторінці “Аспірантура: навчально-методичне забезпечення”

(<https://cutt.ly/SgjYNbV>) і робочих планах (технологічних картах) ОК на вебсторінці персональних навчальних систем ЗВО (<https://pns.hneu.edu.ua/>). Положення (<https://bit.ly/2WhKIPC>) передбачає можливість оскарження отриманих результатів підсумкового контролю та їх повторного проходження за ОК. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів здійснюється згідно з Положенням (<https://bit.ly/3c58srK>), однак прикладів застосування відповідних процедур за ОНП не зафіксовано. Під час зустрічей з НПП, здобувачами та гарантом ОНП експертною групою було встановлено, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, доступними для аспірантів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО, яке регулюється статтею 42 Закону України «Про освіту», Кодексом професійної етики та організаційної культури працівників і студентів ХНЕУ (<https://bit.ly/2WvC1fl>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://bit.ly/2YDneBW>), Положенням про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://bit.ly/3fnFqFF>) та Кодексом академічної доброчесності (<https://bit.ly/2WyRuv4>). ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) передбачає наявність системи внутрішнього забезпечення, принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти. Під час зустрічі зі здобувачами, гарантом та керівником відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку було встановлено, що дотримання академічної доброчесності лежить в основі інституційної культури ЗВО та не зводиться лише до наявності певних процедур та інших інституційних механізмів: на перших після вступу зустрічах з аспірантами представники відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку проводять семінари, присвячені основам академічного письма та дослідницької роботи на засадах академічної доброчесності та тренінги для НПП й здобувачів щодо актуалізації питань важливості академічної доброчесності у ЗВО; налагоджені технології перевірки робіт здобувачів і НПП на наявність плагіату з використанням ліцензійного антиплагіатного програмного забезпечення StrikePlagiarism.com. та створено єдину електронну базу тем дисертацій (<https://bit.ly/2yuT4VM>). У ЗВО діє дворівнева комісія з розгляду порушень академічної доброчесності (<https://bit.ly/3fnFqFF>), до складу якої входять штатні НПП, виборні представники від здобувачів усіх рівнів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік та інше); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. (<https://cutt.ly/pgfJLOO> п. V.) Відповідальним за перевірку на наявність плагіату та визначення рівня унікальності всіх навчально-методичних робіт науково-педагогічних працівників, що видаються в університеті, є методичний відділ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>, п. V). Завідувачі кафедр та декани факультетів відповідають за недопущення проявів академічної недоброчесності на кафедрах і факультетах (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>, п. V). Вважаємо доцільним зазначити про потребу призначення відповідальної особи за перевірку на наявність плагіату та встановлення рівня унікальності робіт здобувачів і НПП на факультетах університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною є наявність чітких механізмів дотримання академічної доброчесності. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для кожного ОК та ОНП в цілому, та оприлюднюються заздалегідь у вигляді “технологічних карт” ОК на веб-сайті персональних навчальних систем ЗВО. Правила проведення контрольних заходів є комплексними й доступними для всіх учасників освітнього процесу. Наявність інформативного та зручного для користування ресурсу “Наука - Аспірантура”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: відсутність окремо призначеної особи, що є відповідальною за перевірку на наявність плагіату та встановлення рівня унікальності робіт НПП та здобувачів освіти на факультетах. Рекомендовано розглянути можливість призначення окремої відповідальної особи за перевірку на наявність плагіату та встановлення рівня унікальності робіт здобувачів і НПП на факультетах університету.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом ОНП відповідає критерію 5. В університеті визначено зрозумілі та чіткі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для здобувачів і забезпечують об'єктивність оцінювання. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання оприлюднюються заздалегідь у вигляді "технологічних карт" ОК на веб-сторінці персональних навчальних систем ЗВО. У ЗВО визначені процедури та механізми дотримання академічної доброчесності, а також інструменти протидії її порушенням. Водночас рекомендовано призначення окремої особи, що буде відповідальною за перевірку на наявність плагіату та встановлення рівня унікальності відповідних робіт НПП та здобувачів освіти.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу (за таблицею 2 від гаранта) підтвердив відповідність академічної та професійної кваліфікації НПП освітнім компонентам, які вони викладають на ОНП, що сприяє досягненню здобувачами визначених програмою цілей та результатів навчання: д.п.н., проф. Борова Т.А., гарант та керівник групи забезпечення ОНП має вчене звання та науковий ступінь за профілем ОНП, відповідає 11 пунктам наукової активності викладача за профілем ОНП та дисциплін, що викладає; д.п.н., проф. Колбіна Т.В. – відповідає 10 пунктам наукової активності, чітка відповідність дисципліні, що вона викладає; д.філос.н., проф. Чешко В.Ф. має 7 підтверджених пунктів наукової активності викладача за профілем ОНП та відповідність наукового ступеню дисципліні, що викладається на ОНП; д.е.н., проф. Пушкар О.І. відповідає 11 пунктам наукової активності, які корелюють з дисципліною, що він викладає; проф. Клебанова Т.С. має науковий ступінь за профілем ОНП та 11 підтверджених пунктів наукової активності викладача за профілем ОНП; д.е.н., проф. Раєвцева О.В. забезпечує 13 пунктів наукової активності, що відповідають дисципліні, яку вона викладає на ОНП; к.п.н., доц. Петренко В.О. має науковий ступінь за профілем ОНП та 5 підтверджених пунктів наукової активності викладача. Підвищення кваліфікації НПП, які забезпечують ОНП відбувається постійно, про що свідчать відповідні сертифікати, надані додатково. Викладачі, що включені до групи забезпечення ОНП, є штатними викладачами.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ХНЕУ ім. С.Кузнеця регламентує процедуру проведення конкурсного відбору та обрання при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Університету, порядок укладання трудових договорів (контрактів) з науково-педагогічними працівниками, відповідно до Положення про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (<https://bit.ly/2zT1IyT>), Статуту ХНЕУ ім. С.Кузнеця (<https://bit.ly/35ughob>), Колективного договору (<https://bit.ly/2KZlD1b>). Для організації конкурсу на заміщення вакантних посад НПП створена кадрова комісія, яка затверджена Наказом ректора. Для оцінки рівня професійної кваліфікації лектора випускова кафедра пропонує йому прочитати пробні лекції, провести практичні заняття в присутності НПП. Необхідний рівень професіоналізму забезпечується за рахунок відповідності викладачів ОНП Ліцензійним умовам. Вимоги до наукових керівників регламентуються Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) і докторантурі ХНЕУ ім. С.Кузнеця (<https://bit.ly/3с0A4hx>). Дозвіл на керівництво аспірантами надає Вчена рада ЗВО співробітникам Університету, які відповідають вимогам до наукових керівників здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНЕУ ім. С.Кузнеця (<https://bit.ly/2Wp18jQ>). Під час зустрічі з експертною групою керівником відділу кадрів була надана інформація щодо вимог до кандидатів на відповідні посади. Для НПП, відповідно до Положення про конкурс, трудовий контракт укладається на строк, погоджений сторонами, але не більше, ніж на 5 років. Під час розмови з НПП, що забезпечують викладання на ОНП та керівниками наукових робіт, експертна група переконатися, що конкурсний відбір проводиться прозоро і дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На підставі зустрічей зі стейкхолдерами та здобувачами вищої освіти ОНП, ознайомлення з договорами про практику та співпрацю експертна група засвідчує залученість роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу ХНЕУ ім. С.Кузнеця. Зокрема, проведення конференцій, семінарів, тренінгів, щорічних ярмарок вакансій, соціальних заходів, а також проведення заходів у рамках проекту ЕРАЗМУС+ DocHub стосовно структуризації співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України (<https://bit.ly/2YtjyCU>). У форматі міжнародного проекту «Структуризація співпраці

щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України» (574 064-EPP-1-2016-1-LT-EPPKA2- CBHE-SP DocHub) <https://www.hneu.edu.ua/erasmus-dochub/> були проведенні тренінги, зокрема, і для здобувачів даної ОНП (<https://cutt.ly/pgofXL4>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час візиту експертна група встановила, що зовнішні роботодавці не залучені до аудиторних занять на постійній основі як штатні викладачі та викладачі сумісники. Зовнішні стейкхолдери залучені лише як фахівці-практики до проведення тренінгів і діляться практичним досвідом зі здобувачами та викладачами (http://job.hneu.edu.ua/2018/05/nowy-styl-group_24.html, <https://www.hneu.edu.ua/event/den-kar-yery-yes-v-hneu-im-s-kuznetsya-12-13-zhovtnya-2020-roku>). На зустрічі з роботодавцями та здобувачами були отримані підтвердження, що перелічені заходи проводяться і здобувачі беруть в них участь. Окрім цього, під час зустрічі здобувачі освіти цієї ОНП зазначили, що працюють викладачами на кафедрах ХНЕУ ім. С.Кузнеця (<https://cutt.ly/MgIqU8>, <https://cutt.ly/zgJlv7D>, <https://cutt.ly/YgJImLR> тощо). ХНЕУ ім. С.Кузнеця є роботодавцем для цієї ОНП, відповідно штатні професіонали-практики залучаються до аудиторних занять як внутрішні стейкхолдери

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ХНЕУ ім. С.Кузнеця відповідно до Положення «Про атестацію педагогічних працівників» (<https://bit.ly/2zSrMdu>), затвердженого Наказом ректора № 203-К від 31.12.2013 р., сприяє професійному розвитку викладачів. НПП мають право один раз на п'ять років вільно обирати місце, напрям, тематику, строки підвищення кваліфікації на підставі Плану-графіку підвищення кваліфікації НПП (<https://cutt.ly/HgocPhP>). ЗВО підтримує професійний розвиток викладачів за рахунок внутрішньої системи підвищення кваліфікації (<https://bit.ly/2SukoeW>) та Центру підготовки кандидатів до участі у незалежному міжнародному тестуванні щодо оцінювання рівня володіння діловою англійською мовою (BEC) та курсів підвищення кваліфікації «Розвиток комунікативної компетентності у науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти» (<https://cutt.ly/IgocDnS>), «Створення інтерактивних електронних навчальних курсів» (<https://cutt.ly/bgocXOK>), «Технологія розробки електронних мультимедійних інтерактивних видань (BOOKDOWN)» (<https://cutt.ly/hgocVlW>). Під час зустрічі експертів з НПП було встановлено, що викладачі беруть участь у науково-дослідних роботах, у Міжнародних, Всеукраїнських конференціях, міжнародних проєктах ERASMUS+, спільних навчальних програмах, програмах академічної мобільності (<https://bit.ly/3ddw51t>) та мають публікації у журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Експертами підтверджено сприяння адміністрації університету у професійному розвитку викладачів відповідно до профілю ОНП (Табл. 2 СО).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертною групою підтверджено наявність в університеті механізмів стимулювання розвитку викладацької майстерності, якості підготовки науково-педагогічних кадрів, відзначення їх особистого внеску у забезпечення належного рівня наукової діяльності. В університеті діють Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів (<https://bit.ly/2KSJTCh>), Положення про преміювання науково-педагогічного, наукового, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу, що є додатком до Колективного договору ХНЕУ ім. С.Кузнеця (<https://bit.ly/2KZlD1b>). Згідно з цими документами за досягнення у науковій та науково-технічній сфері встановлено показники і розміри премій. Рейтингове оцінювання кафедр загалом та НПП відбувається щорічно. На зустрічі з сервісними службами підтверджено надання премій за рахунок економії фонду зарплати, але не більше 3-х окладів за квартал.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

академічна\ професійна кваліфікація НПП повністю відповідає ОНП; залученість роботодавців до освітнього процесу; дієва система професійного розвитку НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

зовнішні роботодавці не залучаються до проведення аудиторних занять як професіонали-практики.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом ОНП відповідає критерію 6. Академічна і професійна кваліфікація НПП повністю відповідають потребам ОНП. При цьому адміністрація університету сприяє професійному розвитку НПП та стимулює його як морально, так і фінансово. Університет опосередковано залучає роботодавців до організації освітнього процесу, проте не практикує залучення зовнішніх професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічна база та фінансові ресурси є задовільними для даної ОНП. Для аспірантів наявний доступ до бібліотечних фондів, до спортивних залів, аспіранти за потреби забезпечуються гуртожитками, на території університету передбачено безкоштовний доступ до мережі інтернет (дротовий і бездротовий), кожен здобувач освіти забезпечується персональним навчальним середовищем (на базі Moodle), де передбачено доступ до електронних освітніх ресурсів кожного з ОК - це засвідчено на зустрічах з аспірантами даної ОНП, а також на зустрічі з самоврядуванням. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ впевирилася в наявності приміщень, оснащених мультимедійною технікою, достатньою кількістю комп'ютерних класів, читальних залів бібліотеки. На зустрічі з сервісними службами було з'ясовано, що у бібліотеці на сьомому поверсі передбачено окрему залу для аспірантів та НПП, де зібрані підручники для аспірантів (30 найменувань для даної ОНП, 60 періодичних видань, кожного року університет виділяє 200-250 тис. грн. на оновлення книжкового фонду).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Університет забезпечує безоплатний доступ до наявних ресурсів, про що засвідчено на зустрічі з аспірантами та на відкритій зустрічі. Здобувачі підтвердили задоволеність наявними літературою (навчальною і науковою), обладнанням для навчання та проведення наукових досліджень. В межах ОНП аспіранти мають можливість спілкуватися з керівниками та викладачами щодо їхнього наукового зростання і при цьому безкоштовно в межах університету апробувати власні наукові результати. Також безкоштовним для здобувачів є використання ліцензійного ПЗ StrikePlagiarism для визначення відсотку автентичності авторських робіт (есе, текстів тез, статей, розділів дисертацій).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для здоров'я здобувачів за даною ОНП, про що частково свідчать результати опитування здобувачів "Задоволеність якістю освітньої складової підготовки АСПІРАНТІВ" та їх аналіз (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ONP-Nauky-pro-osvitu-Osvitni-pedagogichni-nauky.pdf>). Водночас слід зазначити, що запитання анкети не дають відповідь на проблему загальної задоволеності потреб та інтересів аспірантів. Експертній групі на зустрічах з аспірантами підтверджено безпечність освітнього середовища, а також можливість долучитися до наукових заходів, які ініціює Рада молодих вчених. Зокрема, на відповідних зустрічах згадувалося про тренінги, які проводили закордонні науковці в межах програм Erasmus+ та DocHub («Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України» (574 064-EPP-1-2016-1-LT-EPPKA2- CBHE-SP DocHub) <https://www.hneu.edu.ua/erasmus-dochub/>, <http://depint.hneu.edu.ua/%d1%84%d1%80%do%bo%do%bd%d1%86%d1%96%d1%8f/>), участь у закордонних стажуваннях (на відкритій зустрічі аспірантка ОНП Марчук А. зазначила про поїздку до Фінляндії та тренінги з академічного письма, участь у конференції тощо (https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Mobilnist-aspirantiv_Dochub-PhD-mobility-2020-Finland.pdf). В університеті передбачено можливість долучитися до різних конкурсів і грантових програм, інформація про які є у відкритому доступі на сайті університету (<https://www.hneu.edu.ua/konkursi-ta-granti/>). На рівні університету діє Рада молодих вчених, за ініціативи якої

проводяться наукові заходи різних рівнів (<https://www.hneu.edu.ua/rada-molodyh-vchenyh/diyalnist-rady-molodyh-uchenyh/konferentsiya-molodyh-uchenyh/>). План подібних заходів наявний у відкритому доступі (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Plan-provedennya-naukovyh-konferentsij-ta-semenariv-2020.pdf>)

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На фокус-зустрічах експертною групою встановлено, що університет забезпечує різні види підтримки аспірантів, зокрема: наукову на рівні вибору теми наукового дослідження, теми наукових публікацій, щотижневого спілкування з науковими керівниками віч-на-віч або через засоби е-комунікації, доступ до бібліотечного репозитарію, безоплатну підтримку публікації наукових результатів; освітню на рівні викладачів даної ОНП через доступ до авторських освітніх ресурсів, персональне навчальне середовище, особисте спілкування з викладачами на заняттях з орієнтацією самостійної роботи в межах ОК на тему наукового дослідження, на рівні вибору дисциплін варіативного блоку, через літні мовні школи - <https://www.hneu.edu.ua/litni-movni-shkoly/> ; організаційну та інформаційну підтримку на рівні відділу аспірантури щодо інформування про особливості освітнього процесу, наукових заходів чи грантових програм, інформування через соцмережі та офіційний сайт університету; консультативну і соціальну підтримку через служби університету (електронні адреси викладачів - <https://www.hneu.edu.ua/elektronni-adresy-vykladachiv/>, інформація про поточну успішність - <http://services.ksue.edu.ua:8081/student/report>, фізичні он-лайн тренування - <https://www.hneu.edu.ua/fizychna-kultura-i-sport-onlajn-trenuvannya/>, інформація про гуртожитки - <https://www.hneu.edu.ua/gurtozhytok/>, соціально-психологічна служба - <https://www.hneu.edu.ua/sotsialno-psyhologichna-sluzhba-hneu-im-s-kuznetsya-2/>, відділ молодіжної політики та соціального розвитку - <https://www.hneu.edu.ua/viddil-molodizhnoyi-polityky-ta-sotsialnogo-rozvytku/>, первинна профспілкова організація студентів, аспірантів, докторантів - <https://www.hneu.edu.ua/pervynna-profspilkova-organizatsiya-studentiv-aspirantiv-doktorantiv/>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Заклад опікується інклюзивним навчанням, зокрема, на сайті є інформація про можливості для осіб з особливими освітніми потребами (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Mozhlyvosti-dlya-studentiv-z-osobovymy-potrebam.pdf>): встановлені пандуси, є робочі ліфти, передбачено проживання у тих гуртожитках, що розташовані поруч з університетом, на рівні профспілки відбувається фінансова підтримка тощо. Також в університеті чинний порядок щодо супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Poryadok-suprovodu-osib-z-obmezhenymy-fizychnymy-mozhlyvostyamy-ta-inshy-malomobilnyh-grup-naselennya-na-terytorii-universytetu.pdf>), а також діє Положення про організацію інклюзивного навчання (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-organizatsiyu-inklyuzyvno-pavchannya-1.pdf>), яким, зокрема, передбачено утворення групи психолого-педагогічного супроводу (навчально-організаційний, психолого-педагогічний, соціальний).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На рівні університету розроблено і впроваджено низку нормативних документів, пов'язаних з вирішенням конфліктних ситуацій, зокрема: щодо питань запобігання та виявлення корупції (<https://www.hneu.edu.ua/pytannya-zapobigannya-ta-vyavlennya-koruptsiyi/>) - заходи з протидії корупції (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Zahody-z-protydii-korupcii-v-universyteti.pdf>); Положення про уповноваженого з питань корупції (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Polozhennya-Pro-upovnovazhenu-osobu-protydiyi-koruptsiyi-HNEU.pdf>); антикорупційна програма (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Antykoruptsiyna-prohrama-HNEU-2019-2020.pdf>); Положення про комісію з питань запобігання та виявлення корупції (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Polozhennya-Pro-Komisiyu-protydiyi-koruptsiyi-v-HNEU.pdf>) та інші; щодо питань визнання результатів навчання - Положення про апеляцію результатів підсумкового екзамену (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Polozhennya-pro-apylyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-u-formi-ekzamenu-istrytu.pdf>); щодо питань сексуального характеру - Положення про політику запобігання, попередження та боротьби з сексуальними домаганнями і дискримінацією (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-Pro-polityku-zapobigannya-poperedzhennya-ta-borotbu-z-seksualnymy-domagannamy-ta-dyskriminatsiyeyu.pdf>). Згадані положення наявні на офіційному сайті університету. На зустрічах з аспірантами було підтверджено ознайомлення з ними, але конфліктних ситуацій за час їхнього навчання не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

унормованість процедур вирішення конфліктних ситуацій; усебічна підтримка здобувачів вищої освіти; відчутна підтримка в навчанні осіб з особливими освітніми потребами

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Анкетування аспірантів передбачає дослідження задоволеності лише освітньою складовою, а не підготовкою загалом. Рекомендовано: поглибити анкети аспірантів, додавши до них запитання щодо задоволеності наявними ресурсами, матеріально-технічною базою, соціальною та іншими видами підтримки тощо.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОНП загалом відповідає критерію 7 з недоволіком, який легко усунути. Університет забезпечує матеріально й технічно здобувачів даної ОНП, задовольняє освітні й наукові потреби аспірантів, опікується проблемами навчання осіб в умовах інклюзії. Водночас експертною групою рекомендовано розширити перелік запитань анкети здобувачів для всебічного врахування потреб та інтересів аспірантів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час аналізу нормативно-правової бази університету встановлено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу і періодичного перегляду ОНП регулюються Положеннями: про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-rozroblennya-zatverdzhennya-monitoring-periodychnyj-pereglyad-ta-ovovlennya-osvitnih-program-u-HNEU.pdf>), про освітні програми (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Tymchasove-polozhennya-pro-osvitni-programy.pdf>), про робочу програму навчальної дисципліни у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-robochu-programu-navchalnoyi-dystsypliny-u-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>), про силабус навчальної дисципліни у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-sylabus-navchalnoyi-dystsypliny-u-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>). Засвідчено факт здійснення перегляду ОНП робочою групою на засіданнях кафедри щодо врахування запитів роботодавців та здобувачів освіти (протокол засідання кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу №10 від 03.02.2020). Зі слів гаранта, розширено спектр програмних результатів навчання, зменшено кількість кредитів з 60 до 50 (для іноземців - 54 кредити) https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/NP-011_2016_zi-zminamy.pdf. Процедура оновлення та затвердження робочих програм передбачає розгляд пропозицій стейкгоल्дерів на засіданнях кафедри, погодження щодо внесення змін з відділом аспірантури, навчальним відділом, методичним відділом та відділом забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, ухвалення рішення на вченій раді факультету та вченій раді Університету. ЕГ було озвучено рішення, що стосуються останніх змін в ОНП, а під час зустрічей з фокус-групами було зазначено, що перегляд ОНП здійснюється щорічно.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі освіти мають змогу пройти опитування щодо освітньої складової підготовки в аспірантурі щосеместрово <https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-otsinyuvannya-yakosti-pidgotovky-v-aspiranturi/> Як зазначається на сайті, посилення на онлайн-анкету аспірант може отримати у відділі аспірантури і докторантури. Результати опитувань висвітлені на сайті університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/ONP-Nauky-pro-osvitu-Osvitni-pedagogichni-nauky.pdf>) та були враховані при перегляді ОНП на засіданнях кафедри (протокол засідання кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу №10 від 03.02.2020). Відповідно до результатів опитування, зауваження та пропозиції аспірантів для ОНП відсутні. На засіданні були висвітлені наступні показники: середня

задоволеність за всіма дисциплінами - 95,0 %, середня задоволеність за обов'язковими навчальними дисциплінами циклу загальноосвітньої підготовки - 91,3%, середня задоволеність за обов'язковими навчальними дисциплінами циклу професійної підготовки - 96,2%, середня задоволеність за вибірковими навчальними дисциплінами циклу професійної підготовки - 98,2%. Під час зустрічі здобувачів з ЕГ, аспіранти наголосили на задовільному співвідношенні самостійної та аудиторної роботи освітньої складової ОНП, на необхідності розширення спектру вибіркових дисциплін, що передбачають роботу з бібліографією, зазначили, що ознайомлені з наданням пропозицій щодо освітньої програми. Аспіранти Чехратова О.А. та Погорелова Т.Ю. є членами робочої групи з перегляду ОНП. В університеті декларується залученість здобувачів освіти до перегляду освітніх програм та поліпшення їхньої якості. Водночас після зустрічі з самоврядуванням та аспірантами експертна група зазначає, що взаємодія із здобувачами освіти, представниками Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, Ради молодих вчених щодо перегляду ОНП через залучення їх до обговорення ОНП задля внесення змін в програму не сприймається як системна.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені до процесу перегляду та оновлення ОНП, але така залученість поодинокі, оскільки сьогодні університет є основним замовником кадрів даної ОНП. Стейкгоल्дер Рябова З.В. (д.пед.н., проф., завідувач кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту менеджменту освіти ДЗВО) на зустрічі з роботодавцями підтвердила, що була присутня на одному із засідань кафедри щодо обговорення ОНП. Вона зауважила, що, не зважаючи на відсутність зауважень та пропозицій, потрібно звернути увагу на посилення формування "soft skills" під час освітнього процесу. Це було враховано в межах викладання обов'язкових ОК при виборі форм і методів навчання.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Питанням працевлаштування, аналізу кар'єрного шляху здобувачів освіти опікується відділ працевлаштування студентів та взаємодії з бізнес структурами ХНЕУ (<http://job.hneu.edu.ua/>). На сайті в підрозділі "Аспірантура" надано інформацію щодо трудової діяльності аспіранта (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-trudova-diyalnist-u-vilnyj-vid-navchannya-chas/>). В звіті самооцінювання надано інформацію про працевлаштування та траєкторію кар'єрного шляху випускників Ципіної Д.С., Олексенко О.О., Петренко В.О. в ХНЕУ. В процесі зустрічей аспіранти зазначили, що більшість з них працюють в ХНЕУ, зокрема, Погорелова Т.Ю., Марчук А.А., Чехратова О.А. - викладачі кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу, Гончарова Ж.М. - викладач кафедри іноземних мов та перекладу.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відділом забезпечення якості вищої освіти та інноваційного розвитку розроблено анкети для систематичного моніторингу якості освітніх послуг (<https://www.hneu.edu.ua/opytuvannya-aspirantiv/>). На сайті ЗВО подано рівні управління PhD програмами (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Rivni-upravlinnya-ONP-PhD-ukr.pdf>). Удосконалення підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ХНЕУ відбувається і в процесі виконання міжнародних проєктів, зокрема створені та облаштовані аудиторії (центри), реалізується мобільність аспірантів, модернізуються робочі програми навчальних дисциплін, висвітлюються публікації та розробки, що використовуються в освітньому процесі (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-udoskonalennya-pidgotovky-zdobuvachiv-na-tretomu-osvitno-naukovomu-rivni-vyshhoyi-osvity-u-hneu-im-s-kuznetsya/>)

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП відбувається вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті створена культура якості, що забезпечується структурними підрозділами та на рівні факультетів з окресленням основних напрямів роботи щодо внутрішнього забезпечення якості освіти

(<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Informatsiya-shhodo-rozpodilu-zavdan-strukturnyh-pidrozdiliv-v-systemi-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osvity-HNEU.pdf>). Культура якості регулюється Положеннями: про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VZYaO-2018.pdf>); про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-rozroblennya-zatverdzhennya-monitoring-periodychnyj-pereglyad-ta-onovlennya-osvitnih-program-u-HNEU.pdf>); про моніторинг та самооцінку якості результатів навчання студентів у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Polozhennya-Monitoring-ta-samoocinka.pdf>); про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-polityku-ta-protsedury-vregulyuvannya-konfliktnyh-sytuatsij.pdf>); про організацію оцінювання результатів навчання та якості вищої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-organ-navch-protsesu.pdf>); про порядок призначення і виплати стипендій студентам, аспірантам і докторантам, які навчаються у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Polozhennya-pro-poryadok-pryznachennya-i-vyplaty-stypendij-studentam-aspirantam-i-doktorantam-yaki-navchayutsya-u-HNEU-im.-S.Kuznetsya.pdf>); про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf>), Кодексом академічної доброчесності ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). Питанням формування, підтримки, поліпшення, системи внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО опікується відділ забезпечення якості вищої освіти та інноваційного розвитку (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Diyalnst-VZYAOIR.pdf>). Забезпечена інформаційна підтримка популяризації культури академічної доброчесності (<https://www.hneu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). В ХНЕУ розроблений механізм запобігання та виявлення корупції (<https://www.hneu.edu.ua/pytannya-zapobigannya-ta-vuyavlennya-koruptsiyi/>). В університеті також проведено низку лекцій та семінарів щодо культури академічної доброчесності для здобувачів освіти (<https://www.hneu.edu.ua/treningy-providnyh-vchenyh-dlya-zdobuvachiv-universytetu/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертна група дійшла висновку, що розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП здійснюється згідно з розробленими закладом вищої освіти нормативними документами. Враховуються результати анкетування та запити стейкгоल्дерів (роботодавців, здобувачів освіти), здійснюється моніторинг працевлаштування та кар'єрного росту здобувачів ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: не сприймається системно залученість органів самоврядування та здобувачів вищої освіти до перегляду та вдосконалення ОНП; поодинокі залученість зовнішніх роботодавців до процедури вдосконалення ОНП. Рекомендовано: систематизувати взаємодію із здобувачами освіти, представниками Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, Ради молодих вчених при обговоренні ОНП, а також розширити перелік зовнішніх стейкгоल्дерів, які залучені до процесу перегляду та вдосконалення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП та освітня діяльність за нею загалом відповідають критерію 8. В закладі передбачено систему забезпечення якості освіти, яка здатна вчасно реагувати на допущені недоліки. Водночас рекомендовано: систематизувати взаємодію із здобувачами освіти, представниками Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, Ради молодих вчених при обговоренні ОНП, а також розширити перелік зовнішніх стейкгоल्дерів, які залучені до процесу перегляду та вдосконалення ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті унормовані права та обов'язки суб'єктів освітнього процесу, зокрема, чинними є: Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Polozhennya-pro-pidgotovku-v-aspiranturi-2019.pdf>), положення про функціонування різних структурних і функціональних підрозділів університету (<https://www.hneu.edu.ua/dokumenty-universytetu/>), ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-HNEU.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням дистанційного навчання (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-organ-navch-protsesu.pdf>), Положення про порядок переведення та поновлення студентів (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-perevedennya-studentiv-ta-ponovlennya-vidrakhovanykh-osib-v-HNEU.pdf>); методичні підходи до формування варіативної складової (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Metodychni-pidhody-do-formuvannya-variativnoyi-skladovoyi-osvitnih-program-1.pdf>), Порядок формування та реалізації вибіркової складової (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Poryadok-formuvannya-ta-realizatsiyi-vybirkovoyi-skladovoyi-osvitnih-program-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>), положення про переведення і поновлення студентів (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-perevedennya-studentiv-ta-ponovlennya-vidrakhovanykh-osib-v-HNEU.pdf>), положення про проведення письмових іспитів (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Polozhennya-pro-provedennya-pysmovykh-ekzameniv-Ispytiv-u-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>), Положення про порядок визнання результатів неформальної освіти (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VZYaO-2018.pdf>) та інші. Експертна група констатує, що нормативні документи щодо організації навчання за даною ОНП є доступними на офіційному сайті ЗВО, а здобувачі та викладачі обізнані з нормативними положеннями, що засвідчують зустрічі з відповідними фокус-групами.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ зазначає, що на момент акредитації проект ОНП відсутній, що пояснено прийняттям останньої версії ОНП у 2019 році. ОНП редакції 2020 р. немає, оскільки набір здійснювався на ідентичну ОНП, але з іншою назвою, для якої за рекомендаціями стейкгоल्дерів (протокол 10 від 03.02.20 засідання випускової кафедри та ствердні слова на зустрічі з роботодавцями Рябової З.В.) було запропоновано звернути увагу на формування м'яких навичок в межах ОК без зміни їх переліку і назви за рахунок самостійної роботи або форм і методів навчання. У цьому ж протоколі зазначено, що за результатами анкетування аспірантів пропозицій від них щодо зміни ОНП не поступало.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО оприлюднює на сайті інформацію про ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>, редакція 2019 р., редакція 2020р. відсутня) та відповідні навчальні плани (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/011-NP-2020-2021.pdf>), а також робочі програми ОК як нормативних (на ресурсі подано деталізацію відповідного навчально-методичного забезпечення (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-navchalno-metodychne-zabezpechennya/>), наприклад, ОК Методологія і організація наукових досліджень - https://www.hneu.edu.ua/postgraduate_study_educ_method_sup_4/), так і вибіркової (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-vybir-navchalnyh-dystsyplin/>) дисциплін. Подана інформація є достатньою для того, щоб мати уявлення про особливості вмісту даної ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

унормованість діяльності університету та організації освітнього процесу; періодичність перегляду ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність на момент акредитації проекту ОНП 2020 року та рекомендацій від стейкхолдерів щодо її удосконалення. Рекомендовано: передбачати на окремій сторінці сайту університету доступ до проектів ОНП разом з оприлюдненими рекомендаціями щодо їхнього удосконалення (наприклад, он-лайн обговорення з висвітленням результатів і коментарів).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП в цілому відповідає критерію 9 з недоліками, що легко усуваються. Слід відзначити наявність різноманітних положень, які регламентують діяльність як університету, так і організацію освітнього процесу за даною ОНП. Інформація про дану ОНП розміщена на сторінці Аспірантури, вона є достатньою для усвідомлення особливостей даної ОНП. Водночас рекомендовано відслідковувати на сайті наявність як проектів ОНП з пропозиціями щодо їх удосконалення, так і останньої редакції ОНП (зокрема, 2020 р.).

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Аналіз змісту освітньої складової ОНП (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/ONP-2019-Nauky-pro-osvitu.pdf>) свідчить про її відповідність науковим інтересам аспірантів та можливість забезпечити їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності. Зокрема, теми досліджень “Управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі” (Погорелова Т.Ю.) та “Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки” (Марчук А.А.) корелюють з обов'язковими ОК “Дизайн та проектування освітньої діяльності”, “Методологія та організація наукових досліджень” та вибірковими ОК “Моніторинг в системі освіти”, “Тайм-менеджмент”; теми “Формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов у фаховій підготовці” (Чехратова О.А.), “Формування професійно-комунікативної компетентності фахівців сфери туризму в процесі іншомовної підготовки” (Гончарова О.М.) корелюють з обов'язковими ОК “Іноземна мова”, “Дизайн і проектування освітньої діяльності” та вибірковими ОК “Комунікації в освітній діяльності”, “Тенденції та доктрини розвитку вищої освіти” тощо. Водночас аналіз окремих тем аспірантів-іноземців виявив дещо поверхневу кореляцію з вибірковими дисциплінами, зокрема, теми “Розвиток професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури коледжів (на прикладі провінції Сичуань)” (Цуй Лунь), “Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської народної республіки)” (Чжан Ліан) потребують ОК, пов'язаних більшою мірою з підготовкою фахівців у галузі фізичної культури і спорту або ж компаративістики. Також слід зазначити про наявність обов'язкового ОК “Методологія організації наукового дослідження” (6 кред.), що дозволяє забезпечити дослідницьку підготовку, а також наявність педагогічної практики обсягом 5 кред., з яких 50 год.- контактні і проходження якої забезпечує підготовку до викладацької діяльності (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-pedagogichna-praktyka/>). На зустрічах з аспірантами було підтверджено задоволеність здобувачів змістом ОНП, а також можливість викладацької практики з урахуванням теми наукового дослідження, причому у нефіксований часовий період (можна пройти протягом одного семестру або кількох). Звітність за практику унормована відповідною програмою (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pedagogichna-praktyka-aspirantiv.pdf>) та відбувається на кількох рівнях - науковому керівнику, на кафедрі і у відділі аспірантури.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Наукова діяльність аспірантів відповідає напряміві досліджень їхніх наукових керівників, що підтверджується відповідністю наукових публікацій: у аспіранток Погорелової Т.Ю. (Управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі), Марчук А.А. (Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки), Чехратова О.А. (Формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов у фаховій підготовці), Ведь Т.М. (Формування трансверсальних навичок у майбутніх менеджерів засобом змішаного навчання) науковий керівник Брова Т.А., яка має відповідні публікації (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=AF35otYAAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate); у аспірантки Гончарової О.М. (Формування професійно-комунікативної компетентності фахівців сфери туризму в процесі іншомовної підготовки) науковий

керівник - Колбіна Т.В., яка має відповідні публікації (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=HJK-azwAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate); у аспіранта Лю Яньши (Розвиток міжкультурної компетентності бакалаврів-перекладачів (на прикладі університетів Китайської народної республіки) науковий керівник - Кравченко Г.Ю, має відповідні публікації (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jqcG4twAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate); у аспіранта Гоу Кванденг (Персоналізація навчання студентів в умовах цифрового освітнього середовища університету (на прикладі Китайської народної республіки) - науковим керівником є Полякова Г.А. (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=3enKqUMAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate). ЕГ засвідчує кореляцію тем наукових пошуків аспірантів з результатами наукових досліджень їхніх наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет надає всіляку підтримку аспірантам для проведення їхніх досліджень, зокрема, передбачено роботу в читальних залах бібліотеки, створено окремий зал для НПП та аспірантів, де передбачено безпосередній доступ до наукових джерел, у т.ч. електронних та тих, що знаходяться в наукометричних базах Scopus і WoS. Організація підготовки аспірантів передбачає для них періодичну звітність на різних рівнях: науковому керівнику, двічі на кафедрі з заслуховуванням повного звіту; експертній групі, якій надаються усі надруковані результати або ж тексти розділів дисертації. Звіти затверджуються на засіданні випускової кафедри та передаються у відділ аспірантури. В університеті проводиться щорічно міжнародна конференція "Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця" та "Сучасні проблеми управління підприємствами", де на одній із секцій розглядаються питання освіти та соціального розвитку суспільства. На зустрічах з аспірантами, гарантом та адміністрацією університету було підтверджено активну участь в них аспірантів даної ОНП. Це також підтверджують публікації аспірантів: Борова Т. А., Погорелова Т. Ю. Place-based education: pedagogical concept that fosters change. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. 1 – 2 чер. 2017 р. – Харків : ХНЕУ імені Семена Кузнеця, 2017. С. 314-318. URL: <http://www.skced2017.hneu.edu.ua/files/sborniktezisov.pdf> Борова Т. А., Погорелова Т. Ю. Значення соціальної відповідальності майбутніх менеджерів на сучасному етапі розвитку суспільства. Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця : матеріали міжнародна наук. конф. 30-31 трав. 2019 р. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2019. С. 295-297. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22037> Marchuk A. The role of a teacher in student-centered learning / A. Marchuk, O. Chekhratova // Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 31 трав. - 1 черв. 2018 р. : тези доп. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - С. 316-317. Борова Т. А., Погорелова Т. Ю. Place-based education: pedagogical concept that fosters change. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. 1 – 2 чер. 2017 р. – Харків : ХНЕУ імені Семена Кузнеця, 2017. С. 314-318. URL: <http://www.skced2017.hneu.edu.ua/files/sborniktezisov.pdf> тощо. Водночас ЕГ встановлено відсутність в університеті фахових в галузі 01 Освіта\Педагогіка наукових видань. На зустрічі з ректором було зазначено про ідею реєстрації такого видання та присвоєння виданню категорії Б, оскільки науковий потенціал штатних НПП університету є достатнім для цього.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Інтернаціоналізація навчально-наукового процесу є пріоритетним напрямом розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Наявні міжнародні угоди (<https://cutt.ly/2gom5UG>) дозволяють аспірантам реалізувати можливість долучення до міжнародної спільноти через участь в міжнародних конференціях, використання міжнародних наукових баз для проведення досліджень, участь в програмах мобільності (<https://cutt.ly/CgomRVS>), публікацію наукових статей у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах: аспіранти Чехратова О. (вступ 2017 р.), Марчук А. (вступ 2017 р.) брали участь у міжнародному проєкті «Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України» (574 064-EPP-1-2016-1-LT-EPPKA2- CBHE-SP DocHub) <https://www.hneu.edu.ua/erasmus-dochub/> (<https://cutt.ly/pgofXL4>); Погорелова Т. (вступ 2016 р.) у семінарі «ICT Education for Science and Technology», який проходив на базі «A.OFR1» міжнародного тренінгового освітнього центру MASHAV при Міністерстві іноземних справ у Єрусалимі. Здобувачі даної ОНП є неодноразовими учасниками міжнародних конференцій, про що свідчать чисельні публікації (<https://cutt.ly/HgrXncR>) та сертифікати, які були додатково надані експертній групі.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники ОНП є керівниками або виконавцями науково-дослідних робіт із залученням здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, що виконуються згідно з договорами та робіт з надання професійних послуг та планами кафедри. Проф. Борова Т. – науковий керівник прикладних держбюджетних тем «Формування системи

внутрішнього забезпечення якості освіти у вищому навчальному закладі», «Теоретичні та методичні основи створення системи підтримки електронного навчання у вищій школі нового покоління» та «Теоретичні і методичні засади адаптивного управління соціально-педагогічними підсистемами вищого навчального закладу»; проф. Раєвнева О. є керівником держбюджетної теми «Розробка концептуально-методичного та модельного забезпечення механізму управління державним замовленням в межах ВНЗ для підготовки фахівців з вищою освітою відповідно до потреб ринку праці» та «Розробка теоретико-методологічного та інформаційно-модельного забезпечення системи рейтингування наукової активності ВНЗ України», тощо. Проф. Раєвнева О. та Борова Т. – члени проєкту «Structuring Cooperation in Doctoral Research, Transferrable Skills Training, and Academic Writing instruction in Ukraine's region», «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти у відповідності до європейських вимог». Результати участі у зазначених вище дослідницьких проєктах представлено у спільних публікаціях (<https://cutt.ly/VgpZMqc>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Учасники ОНП обізнані щодо академічної доброчесності у науковій та освітньо-педагогічній діяльності. Нормативними документами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця, які регулюють вимоги щодо дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти є: Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/2X1SfwW>), програма розвитку академічної доброчесності в Університеті на 2019-2020 н. р. (<https://bit.ly/2Tax1Mu>). Для наукових керівників у Положенні про підготовку здобувачів ступеня доктора філософії ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://cutt.ly/ugpXlgl>) викладено процедури щодо наукового керівництва, з урахуванням вимог щодо дотримання академічної доброчесності, отримання дозволу вченої ради Університету на наукове керівництво, щорічного перегляду ефективності роботи наукових керівників та ухвалення рішення про продовження або позбавлення права на наукове керівництво. Для здобувачів ОНП загальні положення щодо академічної доброчесності, заходи щодо її дотримання в Університеті, форми порушення академічної доброчесності та відповідальність за її порушення викладені у зазначеному Положенні та на сторінці сайту Університету в розділі аспірантура (<https://bit.ly/2WxNkoz>). Публікації і наукові роботи аспірантів і їх керівників проходять перевірку на наявність академічного плагіату. Крім того, основні принципи академічної доброчесності акцентуються при викладанні ОК, що сприяє формуванню компетентностей (ЗК3, ЗК4, ЗК6, СК4, СК6) та програмних результатів навчання (РН11).

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, університет організаційно та матеріально забезпечує можливості для апробації результатів наукових досліджень та долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Наукові керівники аспірантів є керівниками або виконавцями науково-дослідних робіт, до виконання яких залучають і здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Учасники ОНП обізнані щодо академічної доброчесності у науковій та освітньо-педагогічній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Аналіз окремих тем аспірантів-іноземців виявив дещо поверхневу кореляцію з вибірковими дисциплінами. Рекомендовано: постійно оновлювати перелік вибіркових ОК з урахуванням тем наукових досліджень аспірантів; реалізувати ідею заснування в університеті фахового видання в галузі освіти.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Загалом ОНП відповідає критерію 10. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, університет організаційно та матеріально забезпечує можливості для апробації результатів наукових досліджень та долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Наукові керівники аспірантів є керівниками або виконавцями науково-дослідних робіт, до виконання яких залучають і здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Учасники ОНП обізнані щодо академічної доброчесності у науковій та освітньо-педагогічній діяльності. Водночас

аналіз окремих тем аспірантів-іноземців виявив дещо поверхневу їх кореляцію з вибірковими дисциплінами, тому рекомендовано: постійно оновлювати перелік вибіркових ОК з урахуванням тем наукових досліджень аспірантів; реалізувати ідею заснування в університеті фахового видання в галузі освіти.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Після розмови з гарантом з'ясовано, що в університеті започатковано дві ОНП з ідентичним змістом, оскільки свого часу було змінено назву спеціальності 011 з "Науки про освіту" (Постанова КМУ від 29 квітня 2015 р. № 266) на 011 "Освітні педагогічні науки" (Постанова КМУ від 1 лютого 2017 р. № 53). Після 2016 року на ОНП "Науки про освіту" набір не здійснювався. Наявність "подвійної" ОНП непокоїть адміністрацію університету щодо подвійної акредитації ідентичних за змістом ОНП. Варто надати університету офіційні роз'яснення чи рекомендації щодо можливості залишити стару назву ОНП "Науки про освіту" при "новій" назві спеціальності і не акредитувати ідентичну ОНП "Освітні педагогічні науки" за тією ж спеціальністю 011 або ж запропонувати інший шлях виходу з ситуації.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Таблиця 2 НПП.pdf	QIfjTca1bKiqv7CqNeXohTFTpkoNf/eSpk6LEsqD5 U=
Додаток	ТаблицяНаук. кер.Аспіранти.pdf	G11VA43fBvBqDTPcPtHsSOFLk5HEwLBoDejQCfBSI SI=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Семеніхіна Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Квас Олена Валеріївна

Цихмейструк Оксана Миколаївна